



ETOL

esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ry



Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko, kuva Niko Puumalainen

Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto
ETOL ry

VUOSIKERTOMUS 2024

ESITTÄVIEN TAITEIDEN OPPILAITOSTEN LIITTO

VUOSIKERTOMUS 2024

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAVUOSI 2024	4
2. JÄSENET	5
2.1. Jäsenmaksut	7
3. HALLITUS	8
3.1. Hallituksen kokoonpano 1.1.2024 alkaen	8
3.2. Hallitusmuutokset ennen seuraavaa syyskokousta	9
3.3. Hallituksen kokoonpano syyskokouksesta 25.11.2024 lähtien	9
3.4 Hallituksen kokoukset	9
4. LIITON TOIMINTARESURSSIT	9
4.1 Toiminnanjohtajan työ	10
4.2 Liiton talous	10
5. ETOL RY:N SYYSPÄIVÄT	11
6. ETOL RY:N MUUT TAPAHTUMAT JA KAMPANJAT	13
6.1 Etolin aamukahvit	13
6.2 ETOL ry:n jäsensivut	14
6.2.1 Näytelmätekstikilpailu	14
6.3 Taidekoulut näkyviin -somekampanja	15
7. HANKKEET	16
7.1. Kehontuntemuksen ja -hallinnan oppisisältöjen kehittäminen sirkusopetuksessa	16
7.2 Målinriktat och mångsidigt lärande genom utvärdering (MLU) - teatteritaiteen yleisen oppimäärän arviointihanke	17
7.3 Luovuutta politiikkaan	17
7.4 Johtamisosaamisen ja yhteisöllisen yhteisöpedagogiikan kehittäminen monitaidekouluissa	18
7.5 Monitaiteista taideopetusta tukevien tukevien oppimisympäristöjen kehittämishanke	18
8. ETOL RY:N JÄSENYYDET	18
8.1 Toiminta Taiteen perusopetusliitossa	19
8.1.1 Liittojen yhteiset työryhmät ja tapahtumat	19
8.1.2 TPO lakiuudustustyöryhmä	21

8.1.3 Kulttuuriharrastamisen koetiut vaikutukset	21
8.2. Toiminta AITA/IATA Suomen keskuksessa	22
8.2.1 AITA/IATAN tapahtumat ja tapaamiset	23
9. YHTEISTYÖ JA VERKOSTOITUMINEN	23
9.1 Verkostotapaamiset ja tapahtumat	24
10. JÄSENKYSELYT KOULUILLE	26
10.1 ETOL ry:n tilastoja	26
10.2. Jäsenkyselyn lisäkysymys	28
11. TIEDOTUS	29
12. YHTEISTYÖTAHOT	30

1. TOIMINTAVUOSI 2024

Esittävien taiteiden oppilaitosten liitolle vuosi 2024 oli aktiivista kehittämistyön aikaa, jolloin luotiin monia uusia käytänteitä ja suuntia tulevaisuuteen. Vuonna 2024 vietettiin ETOL ry:n ensimmäiset syyspäivät, jäsenille suunnatut säännölliset etätapaamiset muutettiin vapaamuotoisista aamukahveista teemallisiksi tapaamisiksi, ETOL ry:n strategiaa vuosille 2025–2030 valmisteltiin aktiivisesti hallituksessa ja jäseniä kuultiin sen tiimoilta useaan otteeseen. Lisäksi liiton sosiaalisen median hyödyntämistä viestinnässä tehostettiin, nettisivuja paranneltiin ja ETOL ry:n sivuille avattiin materiaalipankki ja oma näytelmäkirjasto jäsenten käyttöön. Näytelmäsvuston avaamisen kunniaksi järjestettiin myös lasten- ja nuorten näytelmätekstikilpailu jäsenkoulujen oppilaille.

Vuonna 2024 liiton puheenjohtajana toimi edelleen Terhi Perälä, Espoon sirkus- ja teatterikoulu Eskon rehtori ja toiminnanjohtajana jatkoi Liisa Pylkkänen.

ETOL ry on jäsen Taiteen perusopetusliitossa (TPO-liitto), sekä kansainvälisessä harrastajateatterikeskus AITA/IATA Suomen keskuksessa. Liiton yhteistyö molempien kanssa on ollut tiivistä koko vuoden. Etenkin TPO-liiton ja sen muiden jäsenjärjestöjen kanssa yhteistoiminta on ollut runsasta ja liitot ovat yhdessä työskennelleet mm. OKKA-säätiön sertifikaattityön parissa läpi koko vuoden. Liitot ovat myös muun muassa toimineet yhdessä taiteen perusopetuksen tunnettuuden lisäämiseksi, laatineet yhdessä lausuntoja ja järjestäneet jäsenille tapahtumia. ETOL ry:n puheenjohtaja Terhi Perälä – kuten kaikki muutkin liittojen puheenjohtajat – ovat osallistuneet vuonna 2024 alkaneen taiteen perusopetuksen lakiuudistuksen työryhmän tapaamisiin.

Toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen on AITA/IATA Suomen keskuksen hallituksen jäsen ja hän on ollut mukana keskuksen kehittämistyössä ja välittänyt tietoja ETOL ry:n jäsenille keskuksen kautta tarjolla olevista mahdollisuuksista kansainväliseen toimintaan.

Lisäksi ETOL ry osallistui vuonna 2024 seuraaviin hankkeisiin:

- Kehontuntemuksen ja -hallinnan oppisisältöjen kehittäminen sirkusopetuksessa
- Målinriktat och mångsidigt lärande genom utvärdering* (MLU) - teatteritaiteen yleisen oppimäärän arviointihanke
- Luovuutta politiikkaan
- Johtamisosaamisen ja yhteisöllisen yhteisöpedagogiikan kehittäminen monitaidekouluissa
- Monitaiteista taideopetusta tukevien oppimisympäristöjen kehittämishanke

ETOL ry:n perustoimintaan on lisäksi kuulunut mm. jäsenten tiedottaminen alan ajankohtaisista asioista ja tapahtumista (säännölliset jäsenkirjeet), kerran kuussa järjestettävät oppilaitosjohdolle suunnatut aamukahvit Zoomissa, sekä tiedottaminen

sosiaalisessa mediassa. ETOL ry pyrki toiminnallaan vahvistamaan ja tiivistämään jäsentensä välistä tiedotusta ja yhteistyötä ja lisäämään sirkus- ja teatteriharrastuksien (TPO) tunnettuutta ja näkyvyyttä.

ETOL ry lukuina 2024

- Jäsenoppilaitosten määrä 26
- VOS-oppilaitoksia 10
- Valtionosuuden ulkopuolisia kouluja 16
- TPO:n laajan oppimäärän kouluja 9
- TPO:n yleisen oppimäärän kouluja 15
- Koulut, joissa sekä yleistä, että laajaa oppimäärää 2
- TPO-oppilaita jäsenkouluissa yhteensä 6440
- Oppilaita teatteritaiteessa n 3640
- Oppilaita sirkustaiteessa n 2750
- molempia taiteita opiskelevia oppilaita 50
- Varhaisiän oppilaat 635
- Aikuisiän TPO-oppilaat 170
- Oppilaita TPO:n laajassa oppimäärässä 3350
- Oppilaita TPO:n yleisessä oppimäärässä n 3090
- Muut sirkus- ja teatterioppilaat (kurssit, kerhot) 4000
- Joista sirkusoppilaita n 3500
- Joista teatterioppilaita n 500
- Oppilasesitysten määrä jäsenoppilaitoksissa yht n 580
- Katsojia oppilasesityksissä yhteensä 60 000
- Jäsenkoulujen henkilökunnan määrä 285
- Oppilaitosten kaikella toiminnalla tavoitettujen lasten ja nuorten määrä yhteensä n 17 500

52 %

48 %

Jäsenoppilaitosten oppilaista 52% opiskelee laajaa oppimäärää ja 48 % yleistä.

56 %

Teatteri-oppilaat TPO

43 %

Sirkus-oppilaat TPO

Teatteritaiteessa ja sirkustaiteessa on lähes yhtä paljon oppilaita. Lisäksi noin 1 % TPO-oppilaista opiskelee kumapaakin taiteenalaan.

2. JÄSENET

ETOL ry sai vuonna 2024 kaksi uutta jäsentä: Jyväskylän kansalaisopisto ja Kuopion Sirkus. Jäsenmäärä nousi kuitenkin vain yhdellä, sillä Porvoon teatterikoulu erosi liitosta koulun toiminnan kuihtumisen vuoksi. ETOL ry:llä oli siis vuonna 2024 kaksikymmentäkuusi (26) jäsentä. Liiton jäseniä voivat olla oikeuskelpoiset yhteisöt, jotka ylläpitävät teatteri- ja/tai sirkustaiteen taiteen perusopetusta antavaa oppilaitosta. Nämä oppilaitokset voivat olla yksityisiä tai kuntien ja kaupunkien ylläpitämiä.

Liiton jäsenoppilaitokset vuonna 2024:

1. Circus Helsinki (Helsinki) sirkustaiteen perusopetus (laaja) VOS
2. Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko (Espoo) sirkus - ja teatteritaiteen perusopetus (laaja ja yleinen) VOS
3. Helsingin teatterikoulu (Helsinki) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
4. Jyväskylän kansalaisopisto (Jyväskylä) teatteritaiteen perusopetus (yleinen) UUSI JÄSEN 2024
5. Kouvolan kansalaisopisto (Kouvola) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
6. Kuopion lasten sirkus ry (Kuopio) sirkustaiteen perusopetus (yleinen) UUSI JÄSEN 2024
7. Oulun taidekoulu (Oulu) teatteri (laaja) ja sirkustaiteen perusopetus (yleinen) VOS
8. Pieni Teatterikoulu (Wahren-opisto, Forssa) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
9. Pukinmäen taidekoulut (Helsinki) kuvataiteen, sirkuksen ja teatterin (laaja) musiikin, sanataiteen, tanssin (yleinen) perusopetus VOS
10. Riihimäen Nuorisoteatteri (Riihimäki) teatteritaiteen perusopetus (laaja) VOS
11. Salon kansalaisopisto (Salo) sirkus – ja teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
12. Sirkus Taika-Aika (Rovaniemi) sirkustaiteen perusopetus (yleinen) VOS
13. Sorin Sirkus (Tampere), sirkustaiteen perusopetus (yleinen ja laaja) VOS
14. Suomen teatteriopisto (Tampere) teatteritaiteen perusopetus (laaja) VOS
15. Taidekoulu Estradi (Lappeenranta) teatteri- ja sirkustaiteen (laaja) sekä rytmimusiikin perusopetus VOS
16. Teaterskolan DOT (Helsinki) ruotsinkielinen teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
17. Teatteri Aploodi (Lohja) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
18. Teatteri Soittorasja (Porvoo) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
19. Teatterikoulu Timotei (Lahti) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
20. Teatteri Tuike, Ilmaisukoulu Tuike (Helsinki) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
21. Teatterikoulu ILMI Ö., (Helsinki), teatteritaiteen perusopetus (laaja)
22. Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu (Vantaa) teatteriopetus(laaja) ja sirkustaiteen perusopetus (laaja) VOS
23. Turun Nuori Teatteri (Turku) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
24. Valkeakoski-opisto (Valkeakoski) teatteritaiteen perusopetus (yleinen)
25. Vekarateatteri (Kerava) teatteritaiteen perusopetus (laaja)
26. Åbolands Teaterskola (Turku) ruotsinkielinen teatteritaiteen perusopetus (yleinen)

**ETOL ry:llä oli
26 jäsentä
vuonna 2024**

2.1 Jäsenmaksut

Liiton jäsenmaksut määritellään oppilaitoskohtaisesti vuosittaisten opetustuntimäärien mukaan.

Vuonna 2024 hinnat pysyivät samoina kuin edellisenäkin vuonna.

Hintakategorioita on ollut vuodesta 2023 alkaen kaksi – oma kategoria valtionosuuskouluille (VOS-koulut) ja kouluille, jotka eivät kuulu valtionosuuden piiriin (Ei VOS-koulut).

Jäsenmaksujen suuruudet vuonna 2024:

VOS-Koulut:

Alle 500 tuntia vuodessa: 150 €

501–1000 tuntia vuodessa: 200 €

1001–1500 tuntia vuodessa: 250 €

1501–2000 tuntia vuodessa: 320 €

2000–3000 tuntia vuodessa: 375 €

3000–6000 tuntia vuodessa: 395 €

yli 6000 tuntia vuodessa: 420 €

Ei – VOS koulut:

Alle 500 tuntia vuodessa: 120 €

501–1000 tuntia vuodessa: 170 €

1001–1500 tuntia vuodessa: 220 €

1501–2000 tuntia vuodessa: 270 €

yli 2000 tuntia vuodessa: 320 €

Liittymismaksu: 100 €

Informaatiojäsen: 100 €

Kannatusjäsen: 300 €



Kuva: Pieni Teatterikoulu,
Wahren-opisto



Kuva: Salon kansalaisopiston esityksestä "Anne F".

3. HALLITUS

Hallituksen rooli ETOL ry:n toiminnassa on keskeinen. Hallitus on liiton päättävä elin ja toiminnanjohtajan työnantaja. Hallitustyöskentely on koettu mielekkääksi liiton toimintaa edistäväksi ja vilkastuttavaksi toiminnaksi ja liiton hallitusta pidetään tärkeänä kollegayhteisönä.

Hallituksessa on kerrallaan 4–6 jäsentä varajäsenineen, ja heidät valitaan liiton syyskokouksessa. Hallituksen kokonpanoa mietittäessä pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan taiteiden välinen ja maantieteellinen tasa-arvo, sekä erilaisten oppilaitosten edustus; hallitukseen pyritään saamaan jäseniä sekä sirkus-, että teatterikouluista valtakunnallisesti ja mahdollisimman laajalta alueelta, sekä eri lailla toimivista ja eri kokoisista oppilaitoksista (sekä VOS-, että Ei VOS - kouluista).

Edellisen vuoden syyskokouksessa valittu hallitus toimii pääsääntöisesti aina seuraavaan syyskokoukseen asti. Vuonna 2024 syyskokous pidettiin 25.11.2024.

3.1. Hallituksen kokoonpano 1.1.2024 alkaen

Edellisen syyskokouksen (24.11.2023) valitsema hallitus:

Puheenjohtaja: Terhi Perälä, Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko

Varapuheenjohtaja: Anu Myllyniemi, Taidekoulu Estradi (Lappeenranta)

Myllyniemien varajäsen: Kirsi Lindholm, Pieni Teatterikoulu (Wahren-opisto, Forssa)

Merja Koskiniemi, Sorin Sirkus (Tampere)

varajäsen Taina Kopra, Sorin Sirkus (Tampere)

Mecki Korpela, Åbolands Teaterskola (Parainen)

varajäsen Anita Koistinen, Turun Nuori Teatteri (Turku)

Anna Myllyllä, Oulun Taidekoulu (Oulu)

varajäsen Reija Iso-Mustajärvi, Suomen Teatteriopisto (Tampere)

Kaija-Leena Alatalo, Pukinmäen Taidekoulut (Helsinki)

varajäsen Timo Raita, Riihimäen Nuorisoteatteri (Riihimäki)

Pentti Kinosmaa, Teatteri Soittorasias (Porvoo)

varajäsen Carita Välitähti, Tikurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu (Vantaa)

3.2. Hallitusmuutokset ennen seuraavaa syyskokousta

Riihimäen Nuorisoteatterin rehtori Timo Raita, joka toimi ETOL ry:n hallituksen varajäsenenä, lopetti työnsä rehtorin toimessa Riihimäellä kesällä 2024. Näin ollen hän erosi myös ETOL ry:n hallituksesta ja hänen tilalleen Kaija-Leena Alatalon varajäseneksi valittiin hallituksen kokouksessa 22.8.2024 Reija Iso-Mustajärvi, joka toimi jo entuudestaan hallituksessa varajäsenenä.

3.3. Hallituksen kokoonpano syyskokouksesta 25.11.2024 lähtien

Liiton sääntömääräinen syyskokous pidettiin etäkokouksena 25.11.2024 zoomin välityksellä. Kokouksessa valittiin liitolle uusi hallitus seuraavalle kaudelle.

Uuden hallituksen kokoonpano 25.11.2024 alkaen:

Puheenjohtaja: Terhi Perälä, Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko

Varapuheenjohtaja: Merja Koskiniemi, Sorin Sirkus (Tampere)

Varajäsen Taina Kopra, Sorin Sirkus (Tampere)

Kirsi Lindholm, Pieni Teatterikoulu (Wahren-opisto, Forssa)

Varajäsen Anita Koistinen, Turun Nuori Teatteri (Turku)

Anna Myllylä, Oulun Taidekoulu (Oulu)

Varajäsen Reija Iso-Mustajärvi, Riihimäen Nuoristeatteri (Riihimäki)

Pentti Kinosmaa, Teatteri Soittorasias (Porvoo)

varajäsen Carita Välitä, Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu (Vantaa)

Kaija-Leena Alatalo, Pukinmäen taidekoulut (Helsinki)

Varajäsen Reija Iso-Mustajärvi, Riihimäen Nuoristeatteri (Riihimäki)

Toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen toimi hallituksen sihteerinä koko vuoden 2024 ajan. ETOL ry:n sääntöjen mukaan hallituksen sihteerinä toimii hallituksen valitsema henkilö.

3.4. Hallituksen kokoukset

Vuonna 2024 pidettiin 10 hallituksen kokousta, joiden lisäksi oli kaksi vuosikokousta; kevät- ja syyskokous. Kaikki kokoukset pidettiin Zoomissa, paitsi yksi kokous (15.3.2025) oli hybridi, jossa osa osallistujista kokoontui Sorin Sirkuksella Tampereella ja osa oli zoomissa etänä. Kevätkokous pidettiin 7.5.2024 ja syyskokous 25.11.2024.

4. LIITON TOIMINTARESURSSIT

Liiton tärkeimmät toimintaresurssit ovat liiton toiminnanjohtaja sekä hallitus.

Liiton toiminta rahoitetaan pääsääntöisesti jäsenmaksuilla ja Opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksella. Lisäksi tuloja saadaan esimerkiksi tapahtumien osallistumismaksuista. Vuonna 2024 liiton toiminnanjohtajana oli Liisa Pylkkänen, joka aloitti toimessa vuonna 2021.

4.1. Toiminnanjohtajan työ

Toiminnanjohtaja on liiton ainoa työntekijä ja ETOL ry:n hallitus on toiminnanjohtajan työnantaja. Hallituksen puheenjohtaja on toiminnanjohtajan lähin esihenkilö. Vuonna 2024 puheenjohtajana jatkoi Terhi Perälä, Espoon sirkus- ja teatterikoulu Eskosta, jossa myös toiminnanjohtajan työpiste sijaitsee. Toimitilat sijaitsevat osoitteessa Pappilantie 2, 02770 Espoo, joka on myös ETOL ry:n postiosoite. Puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja toimivat tiiviissä yhteistyössä koko vuoden.

Toiminnanjohtajan työnkuva on määritelty seuraavasti: ”Toiminnanjohtaja edustaa liittoa erilaisissa yhteyksissä, vastaa jäsentiedotuksesta, internet-sivujen ylläpidosta, jäsenrekisteristä, jäsenhankinnasta, rahoituksen hakemisesta, sekä toimii hallituksen kokouksissa esittelijänä ja sihteerinä. Toiminnanjohtaja laatii toimintasuunnitelman, vuosikertomuksen, talousarvion ja vastaa talouden seurannasta, palkanmaksusta ja laskutuksesta. Lisäksi hänen vastuulleen kuuluvat yhteydenpito kentän toimijoihin, liiton toimintaedellytysten vahvistaminen ja toiminnan kehittäminen sekä muut toiminnanjohtajan työn kannalta oleelliset työnantajan osoittamat tehtävät.”

Vuonna 2024 toiminnanjohtajan työhön kuului yllä mainittujen perustehtävien lisäksi mm. syyspäivien järjestäminen, hankkeisiin osallistuminen ja niistä tiedottaminen, AITA/IATA Suomen keskuksen hallituksessa toimiminen, sekä toiminta TPO-liiton ja muiden sidosryhmien parissa.

Vuonna 2024 toiminnanjohtajan työaika korotettiin hieman; työaika oli kevätkaudella 40 % ja syyskaudella 50 %. Kymmenen prosentin nosto on jo hyvä suuntaus, mutta tavoitteena on nostaa työaika 60 prosenttiin, sillä vähempi on riittämätön suhteessa työmäärään.

Toiminnanjohtaja oli kesällä lomautettuna 1.6.-31.7.2024 välisen ajan. Liitolla ei ollut varaa työllistää toiminnanjohtajaa enempää kuin 10 kuukautta vuodesta, ja koska kesäaikaan ei juuri ole toimintaa, oli se sopivin hetki pidemmälle tauolle. ETOL ry:n työterveydenhuolto on toiminut vuodesta 2022 alkaen lääkäriasema Klinikka 1:ssä.

4.2 Liiton talous

ETOL ry on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä (OKM) yleisavustusta vuodesta 2021 alkaen. OKM on liiton tärkein rahoittaja, ja sen myöntämä avustus on

mahdollistanut toiminnanjohtajan palkkaamisen ja ylipäättään liiton toiminnan nykyisessä mittakaavassaan. Vuonna 2024 yleisavustus oli 2000 € vähemmän kuin edellisenä vuonna, jolloin ETOL ry vietti 20-vuotisjuhlavuottaan. Lisäksi liitto perii jäseniltään vuosittain jäsenmaksuja, joista muodostuu noin neljännes liiton tuloista. Tapahtumien osallistumismaksuilla voidaan myös rahoittaa tapahtumien järjestämistä. Vuonna 2024 ETOL ry järjesti ensimmäistä kertaa liiton syyspäivä - tapahtuman ja siitä perittiin kohtuulliset osallistumismaksut, joilla saatiin katettua tapahtuman kulut.



ETOL ry:n ensimmäiset syyspäivät pidettiin Porvoossa Teatteri Soittorasiasissa.

5. ETOL RY:N SYYSPÄIVÄT

Juhlavuonna 2023 pidetyn onnistuneen seminaaripäivän jälkeen ETOL ry:n hallitus päätti aloittaa uuden perinteen ja ryhtyä järjestämään vuosittaisia syyspäiviä. Perjantaina 27.9.2024 pidettiin siis liiton kaikkien aikojen ensimmäiset syyspäivät Porvoossa, Teatteri Soittorasian tiloissa.

Syyspäivien kohderyhmänä olivat jäsenoppilaitokset ja ohjelma oli suunnattu sekä oppilaitosjohdolle, että opettajille. Aamupäivän ohjelmassa pureuduttiin toiminnanjohtaja Liisa Pylkkäsen johdolla ETOL ry:n strategiatyöhön ja pohdittiin yhdessä liitolle viisivuotistavoitteita ja toimenpiteitä niiden saavuttamiseksi.

Iltapäivällä vuorossa oli puheenjohtaja Terhi Perälän ja TPO-liiton toiminnanjohtaja Viivi Seiralan johtama katsaus taiteen perusopetuksen lakiuudistustyöryhmän toimintaan, sekä keskustelua aiheesta. Keskustelun keskiössä oli mm. taiteen perusopetuksen yleisen ja laajan oppimäärän tulevaisuus, sekä kuntien rooli taiteen perusopetuksessa. Lopuksi ohjelmassa oli vielä valinnaiset työpajat:

1) Kehonhuolto -hankkeen työpaja; kehot lämpimiksi! Fyysistä työskentelyä sekä katsaus käynnissä olevaan TPO-koulujen kehonhuollon yhteistyöhankkeeseen. Työpajan ohjasi Espoon sirkus- ja teatterikoulu Eskon apulaisrehtori, sirkustaiteen opettaja Taruelma Heikkinen.

2) Monitaideoppilaitoksen johtaminen tässä ajassa

Vertaiskokemusten jakamista Pukinmäen Taidekoulujen rehtori Kaija-Leena Alatalon johdolla. Aihe liittyi käynnissä olevaan TPO-koulujen yhteiseen monitaideoppilaitosten johtamishankkeeseen.

Työpajojen jälkeen Teatteri Soittorasian rehtori Pentti Kinosmaa esitteli oppilaitoksen tiloja ja toimintaa. Talokierroksen päätteeksi teatterioppilaat esittivät osallistujille otteita näytelmästä ”Sannin päiväkirja”. Päivän päätteeksi nautittiin vielä illallinen Porvoon vanhassa kaupungissa.

Syyspäiville osallistui 18 henkilöä yhdeksästä eri jäsenoppilaitoksesta, sekä Taiteen perusopetusliitosta ja ETOL ry:stä. 33 % jäsenoppilaitoksista oli mukana liiton ensimmäisillä syyspäivillä. 85 % osallistujista piti syyspäivien ohjelmaa hyvänä tai erinomaisena.



Teatteri Soittorasian oppilasesitys ”Sannin päiväkirja”



Työskentelyä syyspäivillä.



Syyspäivillä oli osallistujia yhdeksästä eri jäsenoppilaitoksesta

6. ETOL RY:N MUUT TAPAHTUMAT JA KAMPANJAT

Vuonna 2024 ETOL ry uudisti ja jatkoi säännöllisiä jäsentapaamisiaan eli ETOLin aamukahveja, avasi uudet jäsensivut, järjesti lasten ja nuorten näytelmätekstikilpailun, sekä jäsenoppilaitoksia esittelevän somekampanjan ”Taidekoulu Näkyviin”.

Lisäksi ETOL ry oli mukana seuraavissa hankkeissa:

- Kehontuntemuksen ja -hallinnan oppisisältöjen kehittäminen sirkusopetuksessa
- Målinriktat och mångsidigt lärande genom utvärdering* (MLU) - teatteritaiteen yleisen oppimäärän arviointihanke
- Luovuutta politiikkaan
- Johtamisosaamisen ja yhteisöllisen yhteisöpedagogiikan kehittäminen monitaidekouluissa
- Monitaiteista taideopetusta tukevien oppimisympäristöjen kehittämishanke

6.1. ETOLin aamukahvit

Jäsenoppilaitosten johdolle suunnatut aamukahvitapaamiset Zoomissa ovat pyörineet vuodesta 2021 alkaen ja toimineet hyvänä kollegoja yhdistävänä vapaamuotoisena keskusteluareenana. Vuonna 2024 päätettiin kokeilla toisenlaista lähestymistapaa ja järjestää myös teemallisia aamukahveja, joissa on selkeä alustus valittuun aiheeseen ja sen jälkeen vapaata keskustelua ko. teemasta. Tämä on koettu hyväksi uudistukseksi, ja teemalliset tapaamiset ovatkin keränneet tapaamisiin enemmän osallistujia kuin vapaamuotoiset aamukahvit.

Vuoden 2024 ETOLin aamukahvit ja niiden teemat:

- 26.1.2024 Teema: Työehtosopimukset alalla, alustajina Terhi Perälä ja Anu Myllyniemi
- 1.3.2024 Vapaamuotoiset aamukahvit
- 5.4.2024 Teema: Eryistä tukea tarvitsevien oppilaiden tukeminen, alustajana Anu Myllyniemi
- 3.5.2024 Vapaamuotoiset aamukahvit
- 6.9.2024 Teema: ETOL ry:n strategiatyö, alusjana Liisa Pylkkänen
- 4.10.2024 Teema: Erytisen tuen teemalle jatkoa Suomen harrastajateatteriliiton Erytinen-hankkeen pohjalta, alustajina Terhi Perälä ja Kaija-Leena Alatalo
- 1.11.2024 Vapaamuotoiset aamukahvit
- 13.12.2024 Vapaamuotoiset aamukahvit

6.2 ETOL ry:n jäsensivut

Jäsenille suunnattuja suljettuja jäsensivuja on suunniteltu jo pitkään. Alun perin idea jäsensivuista sai alkunsa Taideoppilaitosten elämä uudessa normaalissa -voimavaroja oppijoille ja etätyön mahdollisuudet -hankkeen jatkotoimena vuonna 2023. Silloin päätettiin avata ETOL ry:n nettisivuille materiaalipankki, joka olisi ainoastaan jäsenten käytössä. Pankkia suunniteltiin työryhmässä, johon kuuluivat Liisa Pylkkänen (ETOL ry), Kaija-Leena Alatalo (Pukimäen Taidekoulut), Anu Myllyniemi (Taidekoulu Estradi), Heidi Korhonen (Espoon sirkus- ja teatterikoulu ESKO), Jarmo Humalajärvi (Sorin Sirkus), sekä Carita Välitalo (Tikkurilan Teatteri- ja Sirkuskoulu). Liisa Pylkkänen teki alkuvuodesta 2024 nettisivujen konkreettisen laatimistyön ja jäsensivut julkaistiin maailman teatteripäivänä 27.3.2024.

Jäsensivut löytyvät ETOL ry:n internet-sivuilta, mutta pääsy vaatii kirjautumisen <https://www.etol.fi/jasensivut/>

Sivuilta löytyy materiaalipankin lisäksi myös ”Kysy kaverilta” -osio, jossa jäsenten on mahdollista käydä työhön liittyvää keskustelua. Materiaalipankki taas on jaettu viiteen eri osaan: sirkuskansio, teatterikansio, yhteiskansio, pelit ja leikit, sekä näytelmäpankki. Kaikilla jäsenillä on pääsy kaikkiin kansioihin huolimatta siitä, edustavatko jäsenet sirkusta vai teatteria – kansioden nimeämisen alakohtaisesti on tarkoitus vain helpottaa tietojen etsintää, mutta molemmat alat saavat käyttää vapaasti toistensa materiaaleja.

6.2.1 Näytelmätekstikilpailu

Jäsensivujen julkistamisen yhteydessä julistettiin myös jäsenkoulujen oppilaille ja alumneille näytelmätekstikilpailu, jossa etsittiin lasten ja nuorten kirjoittamia uusia tekstejä, jotka on suunnattu myös lapsille ja/tai nuorille.



Kilpailusarjoja oli kaksi: alle 16-vuotiaiden ja 16 vuotta täyttäneiden sarja, ja kirjoittajien tuli olla taiteen perusopetuksen oppilaita tai alumneja. Kilpailuun oli aikaa osallistua elokuun 2024 loppuun saakka, ja voittaja julkistettiin syyspäivillä Porvoossa 27.9.2024. Raatina toimivat ETOL ry:n puheenjohtaja Terhi Perälä ja toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen.

Yli 16-vuotiaiden sarjaan ei tullut osallistujia, mutta alle 16-vuotiaiden osallistuminen oli runsaampaa. Voiton vei helsinkiläinen 11-vuotias Sointu Eskelinen näytelmällään ”Kaksi tiikeriä”. Näytelmä julkaistiin ETOL ry:n näytelmäpankissa ja voittaja sai palkinnoksi 100 euron lahjakortin Lippupisteeseen.

Liisa Pylkkänen kävi tapaamassa ja haastattelemassa Eskelistä 30.10.2024 ja haastattelu on luettavissa ETOL ry:n nettisivujen etusivulla: www.etol.fi Eskelinen teki näytelmästään sopimuksen myös Suomen Näytelmäkirjailijat ja käsikirjoittajat ry:n (Sunklo) kanssa.

Lisäksi näytelmätekstikilpailussa myönnettiin kaksi kunniainainta, jotka menivät 9-vuotiaalle Aada Varajärvelle (Helsinki) näytelmästä ”Koirien kommellukset ” ja 9-vuotiaalle Iida Lehmukselle (Helsinki) näytelmästä ”Niin lähellä, mutta niin kaukana”.

6.3 Taidekoulut näkyviin -somekampanja

ETOL ry järjesti jäsenkoulujen toimintaa esittelevän somekampanjan, joka kesti läpi koko vuoden 2024. Kaikki halukkaat liiton jäsenoppilaitokset saivat osallistua kampanjaan, jossa mukaan ilmoittautuneet koulut olivat vuorollaan aina viikon verran ETOL ry:n sosiaalisen median postausten keskiössä. Postauksissa esiteltiin kouluja ja niiden toimintaa ja esiteltiin ajankohtaisia tapahtumia.

Somekampanja oli hyvin suosittu ja siihen osallistui 24 koulua, eli noin 95 % jäsenistä. Ensimmäinen esittely ilmestyi viikolla 7 ja viimeinen viikolla 49. Kesätauon aikana postauksia ei tehty.

Taidekoulut Näkyviin -kampanjalla oli oma visuaalinen ilmeensä. Kuvassa Circus Helsingin logo kampanjan raameissa.

Taidekoulut näkyviin!



7. HANKKEET

ETOL ry oli vuonna 2024 mukana useassa jäsenoppilaitosten hallinnoimassa yhteistyöhankkeessa, sekä TPO-liiton kampanjoissa. Liiton rooli hankkeissa on erityisesti tiedottaminen: ETOL ry tiedottaa jäseniään tiedotteilla, jäsenkirjeillä ja internet-julkaisuillaan hankkeiden koulutuksista, seminaareista, etenemisestä ja tuloksista. Tiedot hankkeista ja niiden aikana valmistuneista materiaaleista tiedotetaan keskitetysti liiton hankkeet -sivuilla: www.etol.fi/hankkeet/

Vuonna 2024 ETOL ry oli mukana seuraavissa hankkeissa:

- Kehontuntemuksen ja -hallinnan oppisisältöjen kehittäminen sirkusopetuksessa
- Målinriktat och mångsidigt lärande genom utvärdering* (MLU) - teatteritaiteen yleisen oppimäärän arviointihanke
- Luovuutta politiikkaan
- Johtamisosaamisen ja yhteisöllisen yhteisöpedagogiikan kehittäminen monitaidekouluissa
- Monitaiteista taideopetusta tukevien oppimisympäristöjen kehittämishanke



Kuva: Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko

7.1 Kehontuntemuksen ja -hallinnan oppisisältöjen kehittäminen sirkusopetuksessa

Espoon sirkus- ja teatterikoulu Eskon hallinnoimassa OKM:n tukemassa hankkeessa pureudutaan sirkustaiteen taiteen perusopetuksen kehonhuollon ja -hallinnan oppisisältöjen kehittämiseen lasten ja nuorten näkökulmasta. Hankekumppaneita ovat Sorin sirkus ja Taidekoulu Estradi, mutta myös muut kuin hankekumppanit voivat osallistua koulutuksiin.

Hankkeen koulutuspäivät vuonna 2024:

To 19.9.2024 klo 10–13, hankkeen ensimmäinen koulutuspäivä -aiheena kehonhuollon opetuksen nykytilanne sekä positiivisen kehonkuvan ja kehoitsetunnon kehittäminen sirkusopetuksessa, kouluttajana Riikka Pasanen. Osallistumismaksu 24 €.

La 12.10.2024 klo 12–17, hankkeen toinen koulutuspäivä - aiheena Harjoittelun yleisperiaatteet ja iso kuva, kouluttajana Henri Hänninen. Osallistumismaksu 40 €. Hanke jatkuu vielä vuonna 2025.

7.2 Målinriktat och mångsidigt lärande genom utvärdering* (MLU) - teatteritaiteen yleisen oppimäärän arviointihanke

Vuoden 2023 syksyllä alkanut arviointihanke keskittyy teatteritaiteen taiteen perusopetuksen yleiseen oppimäärään. MLU-arviointihankkeen tarkoitus on laatia tukimateriaaleja yleisen oppimäärän arvioinnin tueksi teatteritaiteessa. Hankkeessa luodaan materiaaleja oppilaitosten tueksi selkiyttämään koulutustavoitteita, arvioimaan opetusta ja kehittämään opiskelijoiden itsearviointia. Hanke toteutetaan ensisijaisesti ruotsin kielellä ja sitä hallinnoi Åbolands Teaterskola. Mukana on myös muita oppilaitoksia, joista ETOL ry:n jäsenkouluja ovat Teatteri Soittorasja ja Jyväskylän Kansalaisopisto. Hankkeen tulokset julkaistaan keväällä 2025. Hanketta ovat tukeneet Opetushallitus ja Svenska Kulturfonden.

*Hankkeen nimi suomeksi: Tavoitteellista ja monipuolista oppimista arvioinnin avulla.

7.3 Luovuutta politiikkaan

Luovuutta politiikkaan on Taiteen perusopetusliiton ja Suomen Konservatorioliiton järjestämä kampanja, joka järjestettiin toista kertaa 5.-11.2.2024.

ETOL ry oli yhdessä muiden taiteenalojen järjestöjen kanssa mukana suunnittelemassa kampanjaa ja toimi aktiivisena tiedottajana omille jäsenilleen hankkeesta. Luovuutta politiikkaan -kampanjaviikolla taiteen perusopetuskoulut kutsuivat poliitikkoja vierailulle oppilaitoksiinsa ja tutustumaan taiteen perusopetukseen. Vuoden 2024 kampanjaan osallistui 60 TPO-oppilaitosta ja 148 poliitikkoa valtakunnallisesti. ETOL ry:n jäsenkouluista noin 45 % (11 oppilaitosta) osallistui.

Kampanja koettiin mielekkääksi, se sai paljon medianäkyvyyttä ja Luovuutta politiikkaan -viikko tullaan järjestämään taas seuraavanakin vuonna.

Lisätietoja kampanjasta TPO-liiton sivuilta:

<https://artsedu.fi/2023/12/luovuutta-politiikkaan-kampanja-kutsuu-paattajat-vierailulle-oppilaitoksiin-5-11-2-2024/>



Kuva: Annika Luukko,
Pukinmäen Taidekoulut

7.4 Johtamisosaamisen ja yhteisöllisen yhteisöpedagogiikan kehittäminen monitaidekouluissa

Pukinmäen Taidekoulut käynnistivät keväällä 2024 Johtamisosaamisen ja yhteisöllisen yhteisöpedagogiikan kehittäminen monitaidekouluissa –hankkeen rehtori Kaija-Leena Alatalon toimesta. Hanke on monitaidekoulujen johtamisen pioneerihanke, jonka tarkoitus on koota yhteen monitaidekoulujen johtoa ja henkilöstöä tarkastelemaan monitaidekoulujen kentän nykytilannetta, oppimaan toisilta ja asiantuntijoilta, sekä visioimaan tulevaa. Vertaiskeskustelut, luennot, työpajat, esitysten yhdessä katsominen ja niistä oppiminen. Hanke sisältää mm. luentoja, työpajoja ja vertaiskeskustelua, sekä vierailuja monitaidekouluissa ympäri Suomea.

Hanke koostuu neljästä lähikoulutusjaksosta hankekumppanioppilaitosten järjestäminä. Kullakin koulutusjaksolla on oma teemansa, joka liittyy monitaiteisen oppilaitoksen johtamiseen. Vertaisjakamisen periaatteella kootusta johtamisosaamisesta muodostuu yhteisöllinen johtamisosaamisen pankki ja hankkeen myötä syntyneistä tuloksista laaditaan kirjallista ja digitaalista materiaalia monitaidekoulujen johtamisen tueksi. Hankkeen rahoittaja on Opetushallitus ja sitä hallinnoi Pukinmäen Taidekoulut pääkumppaneinaan Espoon sirkus- ja teatterikoulu ESKO, Taidekoulu Estradi, Oulun taidekoulu, Kuula opisto ja TaiKon. Hankkeen puitteissa tehdään yhteistyötä myös Taideyliopiston ja Jyväskylän yliopiston sekä HY+ ja Rastor-instituutin johtamiskoulutusten kouluttajien, Turku AMK, taiteen uudet kontekstit kouluttajien kanssa. Hanketta rahoittaa Opetushallitus. Hanke jatkuu vuonna 2025.

7.5 Monitaiteista taideopetusta tukevien oppimisympäristöjen kehittämishanke

Vuonna 2024 alkaneessa Taidekoulu Estradin hallinnoimassa hankkeessa pyritään kehittämään ja parantamaan taiteen opetusta monitaiteellisuuden näkökulmasta. Entistä toimivampia oppimisympäristöjä luodaan ja kehitetään yhteistyössä muiden monitaidekoulujen kanssa. Hankkeessa eri taidekoulujen taideopettajat tekevät tiimityötä, oppivat toisiltaan ja kehittävät yhdessä oman koulunsa käytänteitä ja opetustiloja. Hankkeen yhteistyökumppanikouluja ovat Pukinmäen taidekoulut ja Espoon sirkus- ja teatterikoulu ESKO. Hanke toteutetaan vuosien 2024–25 aikana.

8. ETOL RY:N JÄSENYYYDET

ETOL ry on jäsenenä kahdessa järjestössä; Taiteen perusopetusliitossa (TPO-liitto) ja AITA/IATA Suomen keskuksessa. Liitto toimii molemmissa aktiivisena jäsenenä. TPO-liitossa toimiminen on jatkuvaa ja säännöllistä ja se muodostaa melko suuren osan toiminnanjohtajan työnkuvasta, kun taas AITA/IATA keskuksen kanssa

työskentely on kausiluontoisempaa.

8.1 Toiminta Taiteen perusopetusliitossa

Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto on jäsenenä Taiteen perusopetusliitossa (www.artsedu.fi), joka on sateenvarjojärjestö yhdeksälle eri taiteenalueelle, jotka antavat taiteen perusopetusta (teatteri, sirkus, kuvataide, sanataide, käsityö, musiikki, tanssi, arkkitehtuuri ja mediataide). TPO-liiton hallituksessa vaikuttaa aina kolme jäsenliittoa kerrallaan ja vuonna 2024 edustettuina olivat Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ETOL ry, Kuvataidekoulujen liitto ry, sekä Suomen tanssioppilaitosten liitto STOPP ry. ETOL ry:n edustajana hallituksessa oli puheenjohtaja Terhi Perälä.

TPO-liitto luotsaa edustamiensa taiteenalojen liittojen yhteistyöverkostoa, joka toimii varsin aktiivisesti. Liitot toimivat tiiviissä yhteistyössä myös Suomen Konservatorioliiton kanssa. Liittojen toiminnanjohtajat tapasivat vuonna 2024 säännöllisesti joka toinen viikko ajankohtaisten asioiden äärellä, minkä lisäksi verkostolla oli lukuisia yhteistyöhankkeita ja työryhmiä.

8.1.1 Liittojen yhteiset työryhmät ja tapahtumat

Kasalaisopistojen jäsenhankinta

Vuonna 2023 alkanut kasalaisopistojen jäsenhankinnan suunnitteluun keskittyvä työryhmä järjesti 21.3.2024 keskustelutilaisuuden kasalaisopistojen ja taiteen perusopetuksen järjestöjen yhteistyöstä ja ETOL ry:n toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen oli mukana järjestämässä tapaamista ja toimi siellä puhujana. Myös hallituksen varajäsen Kirsi Lindholm Wahren-opistolta puhui tilaisuudessa. Tapahtuman järjestäjina olivat TPO-liitto ja Kasalaisopistojen liitto (KOL). Tilaisuus järjestettiin etätapaamisena verkossa.

Kestävä tulevaisuus -koulutus

Taiteen perusopetuksen kestävä tulevaisuus -koulutus pidettiin zoomissa 3.10.2024. ETOL ry oli yksi tapahtuman järjestäjistä ja Liisa Pylkkänen oli puhujana tapahtumassa. Tapahtuman järjestivät TPO-liitto ja Suomen Konservatorioliitto. Saavutettava viestintä taidealan oppilaitoksissa Webinaari pidettiin 20.11.2024. Järjestäjänä TPO-liitto, ohjelmasta vastasi Noon viestintä Oy. Liisa Pylkkänen osallistui webinaariin.

Koulutus ja koulutusjatkumot -työryhmä

Suomen Konservatorioliiton johtamassa Taidealan ammatillinen koulutus ja koulutusjatkumot -työryhmässä pohdittiin eri taiteenalojen ammattiin johtavia opintopolkuja, niiden eroja taidealoittain, ja taiteen perusopetuksen merkitystä osana koulutuspolkuja. Liisa Pylkkänen oli mukana työryhmässä.

TPO-päivät 2026 suunnitteluryhmä

Liitot ryhtyivät vuonna 2024 yhdessä suunnittelemaan kaikille taiteen aloille suunnattuja Taiteen perusopetuspäiviä (TPO-päivät). Tapahtuma järjestetään Oulussa tammikuussa 2026, jolloin Oulu toimii Euroopan kulttuuripääkaupunkina. Suunnittelutyötä johtaa Oulun Taidekoulun rehtori Mia Lappalainen.

Toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen on mukana suunnittelutyöryhmässä, kuten kaikkien liittojen toiminnanjohtajat. Tapahtuman suunnittelu jatkuu vuonna 2025.

Kestävän kehityksen sertifikaattityö

OKKA-säätiön kestävän kehityksen sertifikaattityö oli yksi vuoden 2024 suuritöisimpiä liittojen yhteistyörupeumia. TPO-liitto ja sen jäsenjärjestöt päättivät hakea sertifikaatteja yhdessä, jotta voisivat hyödyntää samoja koulutuspäiviä ja tehdä suunnitelmia yhdessä. Jokainen liitto kuitenkin arvioidaan ja sertifioidaan erikseen ja työ jatkuu vielä vuoden 2025 puolella. Vuonna 2024 liitoilla oli asian tiimoilta useita etätapaamisia ja kolme yhteistä kokoontumista TPO-liiton toimistolla. OKKA-säätiön suunnittelupäällikkö Erkki Laininen oli paikalla kouluttajana kahdessa tapaamisessa.

Sertifikaattityö perustuu sekä itsearvioitiin, että ulkoisen arvioijan auditointiin. Sertifikaatin hakeminen edellyttää organisaation tekemää itsearviointia. Sertifikaatin myöntäminen perustuu oppilaitosten kestävän tulevaisuuden indikaattoreihin ja niihin liittyviin sertifikaatin myöntämisperusteisiin (www.okka-saatio.com).

Vuoden 2024 aikana ETOL ry on yhteistyössä muiden liittojen kanssa pureutunut järjestöjen itsearviointiin ja laatinut myös suunnitelmia seuraavista:

- Sukupuolten tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä kulttuurisen moninaisuuden edistäminen
- Turvallinen ja terveellinen toimintaympäristö
- Hyvä hallinto
- Ympäristövastuu

Valmiit suunnitelmat tullaan julkaisemaan liiton internet-sivuilla: www.etol.fi.



Kuva: TeatterikouluTimotei

8.1.2 Taiteen perusopetuksen lakiuudistustyöryhmä

Hallitus on uudistamassa taiteen perusopetuksen lainsäädäntöä ja sen työstämiseksi on perustettu työryhmä, johon kuuluvat kaikkien TPO-liiton jäsenjärjestöjen puheenjohtajat. ETOL ry:tä työryhmässä edustaa Terhi Perälä. Työryhmän toimintakausi on 1.3.2024 – 30.6.2025 ja sen tehtävänä on valmistella ehdotus taiteen perusopetusta koskevan lainsäädännön ja valtionrahoitusjärjestelmän uudistamiseksi. Lakiuudistus tulee koskemaan oppimääriä, niiden laajuutta ja rahoitusperiaatteita, ja se pyrkii parantamaan taiteen perusopetuksen saavutettavuutta, eri taiteenalat huomioiden. Uuden lain on tarkoitus astua voimaan vuonna 2027.

8.1.3 Kulttuuriharrastamisen koetut vaikutukset -kysely ja sen tulokset

TPO-liitto teetti keväällä 2024 yhdessä Kansalaisfoorumin kanssa laajan kyselyn, jolla selvitettiin sekä lapsilta, nuorilta, että aikuisilta kulttuuriharrastamisen vaikutuksia heidän elämäänsä. TPO-liitto teetti kyselyjä taiteen perusopetuksen parissa jäsenjärjestöjensä kansaa, eli Esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ETOL ry:n, Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry:n, Kuvataidekoulujen liitto ry:n, Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry:n, Suomen sanataideopetuksen seura ry:n ja Suomen tanssioppilaitosten liitto STOPP ry:n. Kansalaisfoorumi taas teetti selvityksen yhdessä Suomen Harrastajateatteriliiton, Suomen Kansanmusiikkiliiton, Suomen Nuorisoseurojen ja Nuori Kulttuurin, Suomen Nuorisosirkusliiton sekä Suomen Puhallinorkesteriliiton kanssa.

Kysely tehtiin käyttäen kansalaisfoorumin luomaa mittaristoa, joka koostuu viiteen eri osa-alueeseen jaetuista väittämistä. Niiden avulla mitataan kulttuuriharrastamisen psykologisia ja sosiaalisia vaikutuksia, oppimiseen ja yhteisöön liittyviä vaikutuksia sekä fyysisiä vaikutuksia. Kyselyssä mitatut vaikutukset saavutetaan sen lisäksi, että taiteen perusopetuksen parissa oppilaiden taidot ja osaaminen heidän valitsemallaan taiteenalatalla kehittyvät. Kyselyyn vastasi jopa 2000 TPO-oppilasta ja sen perusteella piirtyy varsin positiivinen kuva taideharrastamisen vaikutuksista lapsiin ja nuoriin.

Tässä muutamia tuloksia:

- Saan iloa oppimisesta harrastuksessani 99 %
- Minut hyväksytään harrastuksessani sellaisena kuin olen 97 %
- Harrastuksestani tulee minulle hyvä mieli 98 %
- Saan käyttää harrastuksessani mielikuvitustani 93 %

Taiteen perusopetuksen raportti kokonaisuudessaan:

<https://artsedu.fi/wp-content/uploads/2024/10/Selvitysraportti-taiteen-perusopetus-Kulttuuriharrastamisen-koetut-vaikutukset-2024.pdf>

Kansalaisfoorumin tulokset ovat samansuuntaisia:

https://kansalaisfoorumi.fi/wp-content/uploads/kulttuuriharrastamisen_koetut_vaikutukset_2024_selvitys.pdf

Tulokset julkistettiin yhteisessä kutsuvierastilaisuudessa 18.9.2024 Helsingissä, Pikkuparlamentin kansalaisinfossa. Liisa Pylkkänen ja Terhi Perälä osallistuivat molemmat tapahtumaan.

8.2 Toiminta AITA/IATA Suomen keskuksessa

ETOL ry on ollut kansainvälisen harrastajateatteriverkosto AITA/IATA Suomen keskuksen (www.aita-iata.fi) jäsen vuodesta 2023 alkaen. Keskuksella on viisi jäsentä, jotka ovat kaikki suomalaisia valtakunnallisia teatterijärjestöjä. Muut jäsenet ETOL ry:n lisäksi ovat Suomen harrastajateatteriliitto (SHTL), Finlands Svenska Ungdomsförbund r.f. (FSU), Suomen draama- ja teatteriopetuksen liitto ry (FIDEA) ja Työväen Näyttämöiden Liitto ry (TNL).

Jokaiselta jäsenjärjestöltä on edustus keskuksen hallituksessa. Vuonna 2024 Sofia Wegelius toimi hallituksen puheenjohtajana, Sanna Saarela varapuheenjohtajana, Mikko Väänänen sihteerinä, ja Anne-Mari Untamala ja Liisa Pylkkänen hallituksen jäseninä. Terhi Perälä oli Pylkkäsen varajäsen.

Keskuksen tehtävänä on hoitaa harrastajateatterikentän pohjoismaisia ja kansainvälisiä asioita ja osallistua pohjoismaisten ja kansainvälisten järjestöjen kautta maailmanlaajuiseen harrastajateatteritoimintaan.

Jäsenyys on lisännyt ETOL ry:n kautta tarjoutuvia kansainvälisiä mahdollisuuksia merkittävästi, ja liitto tiedottaa jäsenkoulujaan säännöllisesti kansainvälisistä festivaaleista, leireistä ja tapahtumista.



Kuva Paraisilla toimivan ruotsinkielisen Åbolands Teaterskolan esityksestä *Marsipanpojken*.

8.2.1 AITA/IATAN tapahtumat ja tapaamiset

Kansainvälinen teatterileiri

NEATA eli North-European Amateur Theatre Alliance järjesti Suomen AITA/IATA keskuksen kautta kansainvälisen teatterileirin (NEATA Green Theater workshop in Finland – NEATA) Suomenlinnassa, Helsingissä 22.-24.3.2024. Leirin aiheena oli vihreä teatteri ja sitä ohjasivat ETOL ry:n jäsenkoulu Teatterikoulu ILMI Ö:n opettajat Maria Myllykangas ja Outi Sädekallio. Leirille osallistui lapsia Latviasta, Liettuaista, Tanskasta ja Suomesta. Leiriä pidettiin onnistuneena kokonaisuutena ja Suomenlinnaa hyvänä paikkana sen järjestämiseen.

Liisa Pylkkänen osallistui leirin järjestelyihin etsimällä tilat Suomenlinnasta, rekrytoimalla Teatteri ILMI Ö:n opettajat ohjaajiksi ja oli mukana huolehtimassa kansainvälisten vieraiden kuljetuksista.

Festivaalihaut

Vuonna 2024 AITA/IATAN kautta järjestettiin jäsenille avoimet haut seuraaviin tapahtumiin, joihin ETOL ry:n jäsenillä tarjottiin mahdollisuus hakea:

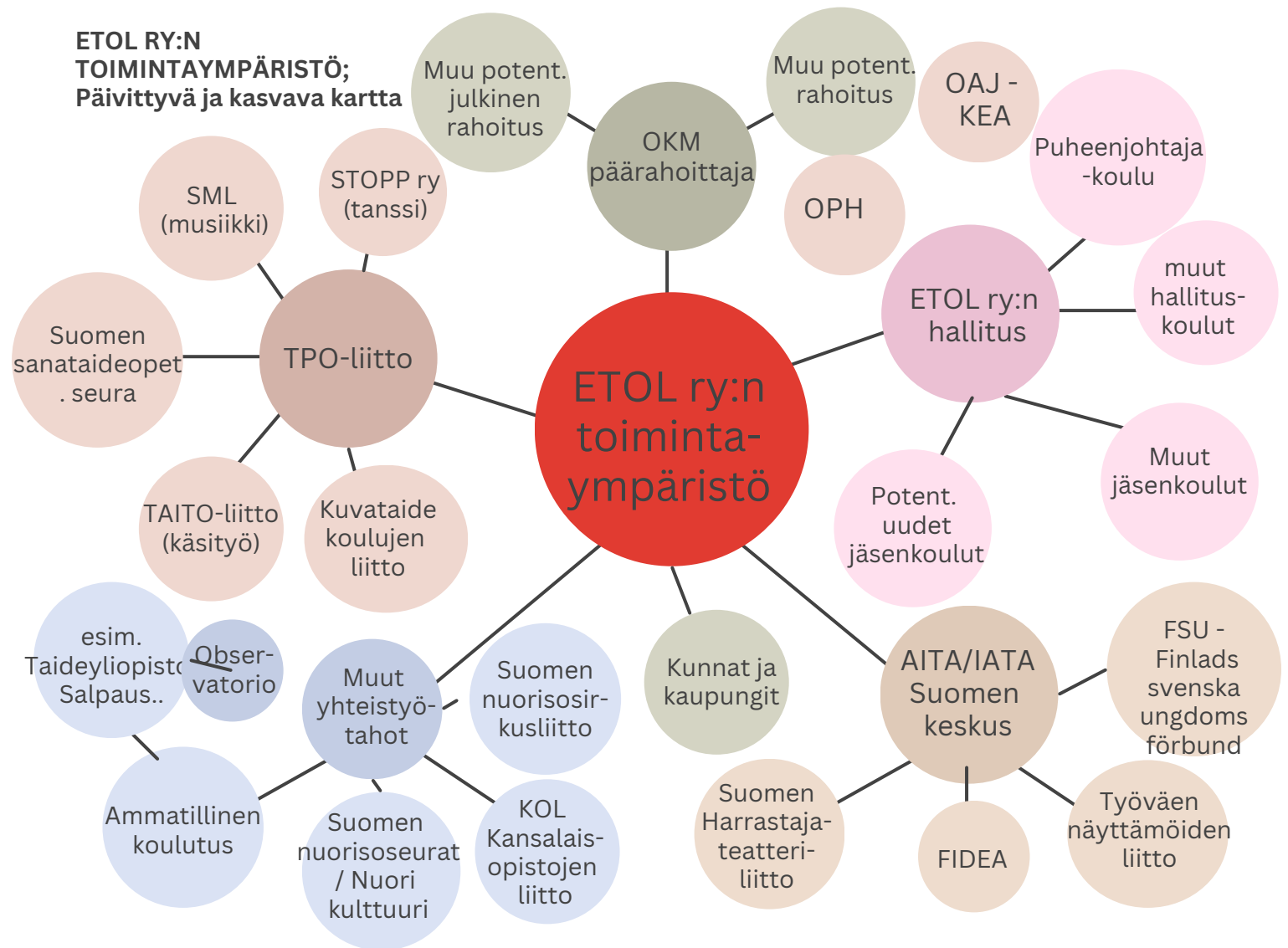
- Mondial du Theatre -festivaalin haku oli syksyllä 2024. Festivaali järjestetään Monacossa 20.-27.8.2025 ja se on suunnattu täysi-ikäisistä koostuville esiintyjäryhmille.
- Maailman lastenteatterifestivaali järjestetään kuudennentoista kerran kesällä 2025 Saksan Lingenissä. Haku oli auki kesän ja alkusyksyn 2024 ja kohderyhmänä ovat 8-14-vuotiaista koostuvat esiintyvät ryhmät. Tapahtuman tämän kertainen motto on ”It’s about us!”
- Lasten ja nuorten teatterifestivaali ”ATZALYNO SCENA” järjestetään jo 22. kertaa. Festivaali pidetään Kretingassa Liettuaissa 8.-12.5.2024 ja on suunnattu 14-17-vuotiaista koostuville ryhmille. Haku oli auki lähes koko syyslukukauden 2024.

Lisäksi ETOL ry:n toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen osallistui hallituksen kokouksiin sekä AITA/IATAN strategiapäivään 19.9.2024.

9. YHTEISTYÖ JA VERKOSTOITUMINEN

ETOL ry toimii yhteistyössä monissa verkostoissa. Yllä mainitut jäsenoppilaitokset, TPO-liitto ja muiden taidealojen taiteen perusopetusta edustavat liitot, sekä AITA/IATA Suomen keskus ja sen muut jäsenjärjestöt ovat ETOL ry:n tärkeimmät ja läheisimmät yhteistyötahot. Niiden lisäksi vuonna 2024 yhteistyötä oli mm. Opetushallituksen, AITA/IATA Suomen keskuksen ja sen muiden jäsenjärjestöjen, Suomen Nuorisosirkusliiton, Kansalaisfoorumin ja Kulta ry:n kanssa.

**ETOL RY:N
TOIMINTAYMPÄRISTÖ;
Päivittyvä ja kasvava kartta**



Yllä oleva kartta kuvaa ETOL ry:n toimintaympäristöä ja verkostoitumista.

9.1 Verkostotapaamiset ja tapahtumat

Verkostojen järjestämät tapaamiset ja tapahtumat, joissa ETOL ry oli mukana vuonna 2024:

- **Neliapilaoppaan julkaisutilaisuus**

Opetushallituksen taiteen perusopetuksen laatutyön tueksi laatima Neliapila-opas julkaistiin juhlarivin menoin OPH:n tiloissa/hybridinä 14.3.2024. Tapahtuman järjesti Opetushallitus ja sitä johti opetusneuvos Alma Muukka-Marjovuo. Espoon sirkus- ja teatterikoulu esiintyi tilaisuudessa sekä avasi käytännönläheisempää lähestymistapaa Neliapilatyöskentelyyn ETOL ry:n puheenjohtajanakin toimivan rehtori Terhi Perälän ja apulaisrehtori Taruelma Heikkisen toimesta. ETOL ry:n toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen sekä useat hallituksen jäsenet seurasivat tilaisuutta verkossa.

- **TPO-liiton vuosikokous ja liittojen yhteinen seminaaripäivä**

Tilaisuus järjestettiin Espoossa, Musiikkiopisto Juvenaliassa 17.5.2024. Sekä ETOL ry:n toiminnanjohtaja, että puheenjohtaja osallistuivat tilaisuuteen ja liiton hallitus oli muutenkin hyvin edustettuna paikan päällä.

- **Suomen tanssioppilaitosten liitto STOPP ry:n arviointiseminaari**

ETOL ry:n puheenjohtaja Terhi Perälä oli 20.4.2024 seminaarissa puhujana. Hänen aiheenaan oli esitellä teatterin ja sirkuksen TPO:n parissa tehtyjä arviointihankkeita.

- **Opetushallituksen lukiodiplomiseminaari**

Toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen osallistui etäseminaariin 5.11.2024 ja oli mukana teatteritaiteen lukiodiplomia käsittelevässä pienryhmäkeskustelussa.

- **Eskon 25-vuotisjuhlat**

ETOL ry:n pitkäaikainen puheenjohtajakoulu Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko vietti 25-vuotishjulaansa Espoon Kannusalissa 28.11.2024. Toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen sekä useat hallituksen jäsenet osallistuivat juhlallisuuksiin.

- **Linnanmäen sirkuskoulun tilaesittelytapaaminen**

Toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen osallistui Helsingin Tapanilassa sirkuskoulun tilojen esittelyyn 4.12.2024. Koulu oli kutsunut verkostojaan tutustumaan uusiin tiloihinsa, joista tarjotaan vuokralle erilaisiin sirkustapahtumiin ja tilaisuuksiin.

- **SAKSET SEIS! Mielenosoitus**

ETOL ry ilmoittautui aiemmin syksyllä suuren SAKSET SEIS! -kulttuuriadressin tukijaksi. Toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen ja puheenjohtaja Terhi Perälä osallistuivat 5.12.2024 järjestettyyn SAKSET SEIS! -mielenosoitukseen Helsingissä Kansalaistorilla, johon kampanja huipentui (www.saksetseis.fi).

- **The role of Boards in Fundraising -koulutus**

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö Kulta ry järjesti 9.12.2024 yhteistyössä Barkeleyn ja VaLa ry:n kanssa kulttuurialan järjestöille maksuttoman webinaarin siitä, millainen rooli organisaation hallituksella voi olla strategisessa varainhankinnassa. Webinaarin pääesiintyjänä nähtiin Lucy S. Blythe (Barkeleyn kansainvälisen verkoston konsultti, UK). Puheenvuoroja kuultiin lisäksi Pia Tornikoskelta (Vastuullinen Lahjoittaminen VaLa ry) ja Rosa Meriläiseltä (Kulta Ry). Liisa Pylkkänen osallistui koulutukseen.



ETOL ry:n puheenjohtaja Terhi Perälä SAKSET SEIS! -mielenosoituksessa monitaiteilija Tero Puhaniemisen seurassa.



ETOL ry:n toiminnanjohtaja Liisa Pylkkänen SAKSET SEIS! -mielenosoituksessa Kansalaistorilla Helsingissä 5.12.2024.

10. JÄSENKYSELYT KOULUILLE

ETOL ry teetti jäsenoppilaitoksilleen vuosittaisen jäsenkyselyn huhti-toukokuussa 2024. Kyselyllä kartoitettiin oppilaitosten tietoja ja kuulumisia kalenterivuoden 2023 toiminnasta. Jäsenkyselyistä saadaan tärkeää tietoa kentän toiminnasta ja taloudesta, mitkä ovat oleellisia tietoja myös rahoittajille ja päättäjille. Tavoitteena on saada mahdollisimman tarkkaa tietoa liiton ja sen jäsenten toimintaedellytyksien parantamisen tueksi. Vastausprosentti oli korkea, 62 %, mikä on 16 prosentin parannus edelliseen vuoteen. Vastauksia saatiin 16/26. Kyselyssä oli aiemmista poiketen avoin ja vapaaehtoinen lisäkysymys, joka oli suunnattu ainoastaan valtionosuuden ulkopuolisille toimijoille (ks. luku 11.2).

10.1 ETOL ry:n tilastoja

Liiton jäsenoppilaitokset ovat teatteri ja/tai sirkustaiteen taiteen perusopetuskouluja. Mukana on myös monitaidekouluja, joissa on näiden lisäksi myös muiden taiteenalojen opetusta, mutta tässä on huomioitu ainoastaan ETOL ry:n edustamat taiteen lajit, sirkus ja teatteri. Alla tietoja jäsenoppilaitoksista, sekä tuloksia vuonna 2024 tehdystä kyselystä.

ETOL ry:n jäsenoppilaitokset taiteenaloittain:

Teatterikoulut 17 kpl

Sirkuskoulut 4 kpl

Teatteri- ja sirkuskoulut 5 kpl

Kouluista 10 on VOS-kouluja, eli ne kuuluvat valtionosuuden piiriin ja 16 ovat sen ulkopuolisia.

Laajan ja yleisen oppimäärän mukainen jakauma ETOL ry:n jäsenoppilaitoksissa:

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän oppilaitokset 9 kpl

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän oppilaitokset 15 kpl

Oppilaitokset, joissa on sekä laajaa, että yleistä oppimäärää 2 kpl

Useissa jäsenoppilaitoksissa on taiteen perusopetuksen lisäksi muutakin opetusta, kuten kerhoja ja kursseja. Nämä mukaan lukien kaikissa jäsenkouluissa on yhteensä sirkus- ja teatterioppilaita 10 369, joista TPO-oppilaita 6 439. Sirkusoppilaita on huomattavasti enemmän kurssitoiminnassa kuin teatterioppilaita; jopa 87 % muun kuin taiteen perusopetuksen oppilaista ovat sirkuksen opiskelijoita (noin 3500 oppilasta) ja vain 13 % teatterin (noin 500 oppilasta).

Koulut toimivat toisinaan myös sisällöntuottajina ja palveluntarjoajina erilaisissa harrastustoiminnan rakenteissa, kuten Harrastamisen Suomen Mallin toiminnassa tai 5 x 2-opetuksessa. Nämä harrastusmuodot eivät ole yhtä pitkäjänteisiä kuin taiteen perusopetus, mutta niiden kautta tavoitetaan lukuisia lapsia ja nuoria. Näiden kautta vuonna 2023 ETOL ry:n jäsenoppilaitokset opettivat sirkusta ja teatteria omien oppilaittensa lisäksi 6905 oppilaalle.

Jakauma taiteenalojen välillä on melko tasaista: TPO-oppilaista 43 % opiskelee sirkustaidetta, 56 % teatteritaidetta ja 1 % kumpaakin. Jako laajan ja yleisen

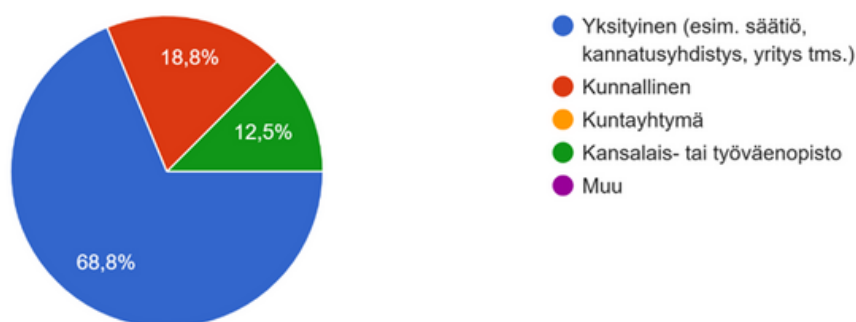
oppimäärän oppilasmäärissä on niin ikään hyvin tasaista: 52 % kaikista sirkuksen ja teatterin TPO-oppilaista opiskelee laajaa oppimäärää ja 48 % yleistä oppimäärää. 66 % oppilaista taas opiskelee VOS-oppilaitoksessa ja 34 % kouluissa, jotka eivät ole valtionosuuden piirissä.

Näistä luvuista selviää, että teatterioppilaiden määrä taiteen perusopetuksessa on vain hieman suurempi kuin sirkuksen, vaikka teatterikouluja on selkeästi enemmän. Tämä taas kertoo siitä, että sirkuskoulut ovat useammin suuria oppilaitoksia, kun taas teatteria opiskellaan myös pienissä paikallisissa TPO-kouluissa. Oppilaita on yhteensä kuitenkin selvästi enemmän suuremmissa VOS-kouluissa.

Jako laajaan ja yleiseen menee puolestaan lähes tasan, vaikkakin laaja oppimäärä on hieman yleistä suosittu – huolimatta siitä, että yleisen oppimäärän kouluja on enemmän. Nämä luvut kertovat siitä, että suuret VOS-koulut ja laaja oppimäärä ovat hallitseva tapa harrastaa teatteri- ja sirkustaiteen perusopetusta, mutta että pienemmät yleisen oppimäärän teatterikoulut ovat myös suosittuja ja niitä on määrällisesti kohtalaisen paljon.

Opetuksen järjestäjä

16 vastausta



Valtaosa ETOL ry:n jäsenoppilaitoksista on yksityisiä. Lisäksi löytyy kunnallisia kouluja ja kansalais- tai työväenopistoja.

Oppilaitosten rahoituspohja muodostuu pääsääntöisesti valtion ja/tai kunnan avustuksista, sekä oppilasmaksuista. Muita avustuksia on saatu lähinnä hankkeisiin. Jotkut kunnat tukevat osaa oppilaitoksista lisäksi mm. tarjoamalla heidän käyttöönsä opetustiloja.

Oppilaitosten koot ja rahoitusmallit vaihtelevat paljonkin; pienimmällä jäsenoppilaitoksella oli kyselyn mukaan 34 TPO-oppilasta, kun taas suurimmilla luku oli noin 600. Luonnollisesti myös koulujen rahoituksissa on suuria eroja: vuoden 2023 tilinpäätösten mukaan jäsenoppilaitosten kokonaisrahoitus vaihteli noin 62 000 euron ja 1,5 miljoonan euron välillä. ETOL ry:n jäsenoppilaitoksista kymmenen (10) kuuluu valtionosuuden piiriin.

Esitystoiminta on oleellinen osa esittävien taiteiden opetusta ja lähes kaikki ryhmät järjestävät julkisia esityksiä vuosittain. Vuonna 2023 jäsenkyselyyn vastanneissa oppilaitoksissa järjestettiin jopa 576 oppilasesitystä, joissa kävi katsojia yhteensä noin 60 000.

10.2 Jäsenkyselyn lisäkysymys

Lisäkysymys oli suunnattu vain kouluille, jotka eivät kuulu valtionosuuden piiriin. Kysymyksellä pyrittiin saamaan todenmukainen käsitys siitä, kuinka monella koululla menee hyvin ja kuinka moni puolestaan kamppailee kipurajoilla toimeentulon kanssa, ja minkälaisia muutostarpeita löytyy. Tästä on kaivattu numeerista faktatietoa, joten hallitus päätti lisätä seuraavan kysymyksen jäsenkyselyyn:

Kertokaa vapaasti mikä on taloudellinen tilanteenne ja voidaanko sillä ylläpitää TPO-koulun minimitarpeita, eli:

- koostuuko henkilökuntanne ammattilaisista?
- maksetaanko työstä kaikille kohtuullinen palkka?
- onko koulullanne resursseja tehdä myös kehittämistyötä ja opettajilla mahdollisuus osallistua kehittämistoimintaan työajan puitteissa?
- toimivatko oppilasryhmät opetussuunnitelmien mukaisesti ja onko käytössänne opetettavan taiteenalan opetukseen hyvin soveltuvat ja turvamääräykset täyttävät opetustilat?

Mikäli vastaatte johonkin kieltävästi, eli minimitarpeet eivät täyty, niin kertokaa, mistä tämä johtuu ja miten tilannetta voitaisiin mielestänne parantaa. Mainitkaa vielä, mikä on rahoitusvajeenne, jonka paikkaamalla koulunne voisi toimia minimitarpeet täyttyen (minimi euromäärä, joka pelastaisi tilanteen)?

Jäsenkyselyyn vastanneista 9 oppilaitosta kuului kohderyhmään, ja niistä 7 vastasi lisäkysymykseen. Kaksi kyselyyn vastannutta ei-vos koulua jätti siis vastaamatta. Nämä molemmat olivat kansalaisopistoja, joissa kyselyyn vastanneet henkilöt eivät vastaa oppilaitoksensa taloudesta. Vastausprosentti lisäkysymykseen oli siis 44 % (7/16).

Vastanneista 6/7 (86 %) kertoi hälyttävistä taloudellisista vaikeuksista. Vain yksi oppilaitos ei nostanut esiin minkäänlaisia taloudellisia ongelmia. Tämä yksi oli kunnallinen kansalaisopisto, kun taas kaikki muut olivat yksityisiä kouluja. Vastauksista selvisi, että opetuksen sisällöstä ja opettajien ammattitaidosta ei tingitä missään oppilaitoksissa, olivat resurssit kuinka vähäiset tahansa. Myös opettajien palkat on pyritty pitämään lakisääteisellä tasolla opetustuntien suhteen. Kaksi koulua kertoi kuitenkin, että heillä on tässä pientä vajetta – yksi ilmoitti, että heidän palkkansa ovat lähtökohtaisesti hieman alhaisemmat kuin muilla TPO-kouluilla ja toinen kertoi, että yleensä opettajille kertyy sen verran ylitöitä, että niistä ei aina pystytäkään maksamaan, vaan vuoden kokonaispalkkamäärä on noin 80 % tehdystä työtunneista.

86 % kouluista pyörii kuitenkin selkeästi liian niukoilla resursseilla, joten jostain on leikattava ja tehtävä säästöjä. Kyselyn mukaan leikkaukset kohdistuvat ensisijaisesti hallintohenkilökunnan palkkoihin, sekä kehittämistyöhön – joko kehittämistyö jätetään tekemättä tai sitä tehdään ilman palkkaa. Muutamassa koulussa rehtorit ja sihteerit ovat suorastaan talkoolaisia, jotka mahdollistavat toiminnan jatkumisen tekemällä valtavasti palkatonta ylityötä. Näiden koulujen

toiminta uhkaa lakata, jos – ja kun - ilmaistynön teko lopetetaan. Ainoaksi pelastukseksi tällaisten koulujen toiminnalle nähtiin lisärahoituksen saaminen.

Myös opetustiloista joudutaan usein tinkimään. 8/9 vastaajista ilmoitti, että koulun tila-asioissa olisi parantamisen varaa. Useat oppilaitokset toimivat vuokratiloissa, jotka ovat monesti liian kalliita. Osa tiloista koettiin taas liian pieniksi ja niiden tekninen varustelu vajaaksi. Yhdessä yksityisessä koulussa tilat vaikuttivat jopa epäterveellisiltä – opetustiloissa joudutaan sietämään mm. pakokaasun hajua ja kylmyyttä.

Kyselyllä pyrittiin myös kartoittamaan, että mikä olisi konkreettinen lisärahoituksen tarve, jotta yllä kuvatut ongelmat saataisiin taltutettua ja koulujen toiminta pelastettua. Kaikki koulut eivät antaneet euromääräisiä laskelmia taloudellinen vajeensa suuruudesta, mutta muutamat (3 kpl) oppilaitokset taas tekivät hyvinkin tarkkoja laskelmia ja erittelyitä, joiden pohjalta vaje/minimi euromäärä, joka pelastaisi tilanteen on koulusta ja sen koosta riippuen noin 15 000–30 000 € vuodessa.

Vekarateatteri toimii
Keravalla
Hyökkärin talossa.
Kuvassa Me Rosvolat
-näytelmän työryhmä.



11. TIEDOTUS

Liiton tiedotusta ja viestintää pyritään jatkuvasti kehittämään sekä jäseniä, että muita sidosryhmiä paremmin palveleviksi. ETOL ry:n internet-sivuja on rakennettu toimimaan jäsenten tietopankkina, jonne kerätään tietoa hankkeista, ilmoitetaan tapahtumista ja jossa jäsenet voivat tiedottaa esimerkiksi avoimista työpaikoista. Vuonna 2024 merkittävin uudistus oli materiaalipankin avaaminen jäsenille (ks. luku 6.2). Internet-sivut palvelevat jäsenten lisäksi myös potentiaalisia uusia jäseniä. Sivuilta löytyy mm. neuvoja, ohjeita ja linkkejä avuksi taiteen perusopetuskoulun perustamiseen ja opetussuunnitelmien laatimiseen. Taidekoulut Näkyviin -kampanja puolestaan piti ETOL ry:n varsin aktiivisena sosiaalisessa mediassa. Liittoa voi seurata Facebookissa: (Facebook) sekä Instagramissa (@etolry).

Liiton jäsenkirjeiden sykliä muutettiin 2024 entistä harvemmaksi ja jäsenkirje on tammikuusta 2024 alkaen ilmestynyt joka toinen viikko. Mahdollisista akuuteista asioista kirjeiden välillä tiedotettiin erikseen sähköpostilla jäsenille. Kirjeessä tiedotetaan ETOL ry:n ja sen jäsenten ajankohtaisista asioista, hankkeista ja koulutuksista, haussa olevista avustuksista ja apurahoista, TPO-liiton ja sen muiden jäsenjärjestöjen sekä AITA/IATAN toiminnasta. Vuonna 2023 ilmestyi 20 jäsenkirjettä.

12. YHTEISTYÖTAHOT

Jäsenoppilaitokset (ks. luku 2) ovat ETOL ry:n tärkeimmät yhteistyökumppanit.

Niiden lisäksi vuonna 2024 liiton yhteistyötahoina olivat seuraavat tahot:

Suomen Kulttuurirahasto, Opetus- ja Kulttuuriministeriö, Opetushallitus, Taiteen perusopetusliitto, Suomen tanssioppilaitosten liitto STOPP ry, Suomen sanataideopetuksen seura, Kuvataidekoulujen liitto ry, Suomen musiikkioppilaitosten liitto SML, Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry, Suomen Konservatorioliitto,, Suomen nuorisoseurat, Nuori Kulttuuri, AITA/IATA Suomen keskus, Suomen harrastajateatteriliitto (SHTL), Finlands Svenska Ungdomsförbund r.f. (FSU), Suomen draama- ja teatteriopetuksen liitto ry (FIDEA), Työväen Näyttämöiden Liitto ry (TNL), Suomen Nuorisosirkusliitto (SNSL), OKKA-säätiö ja Taideyliopisto.



Drama och Teaterskolan DOT



ETOL
esittävien taiteiden oppilaitosten liitto ry

Puhelin +358 40 820 1564

Nettisivut www.etol.fi

Sähköposti etolry@gmail.com

Osoite Pappilantie 2, 02770 Espoo



www.facebook.com/Etolry



[@etolry](https://www.instagram.com/etolry)



Riihimäen Nuorisoteatteri, kuva Miika Haaranen